Zanimljivosti o Topuskom

1. Gotovo nijedan grad u Hrvatskoj nije imao toliko inačica svoga imena.
2. Topusko je dvaput imalo ulogu glavnog grada Hrvatske:
   - u 16. stoljeću kao sjedište biskupa i bana Hrvatske
   - u II. Svjetskom ratu posljednje dvije godine bilo je sjedište svih političkih i vojnih centara.

Jantarni grob iz rimskog perioda iz 2. stoljeća: pronađeni predmeti od jantara, keramike i stakla, koji su u to doba bili tipični grobni inventar, prava su remek-djela rimske umjetnosti.

Petar Svačić poginuo je **1097.** u bitci na Gvozdu, zbog čega je narod njemu u čast prozvao goru Petrovim Gvozdom, a kasnije Petrovom gorom.

Andrija II. je **1204.** ispunio zavjet da će, ako se vrati iz križarskih ratova, sagraditi u Topuskom crkvu u čast Blažene Djevice Marije, koja je bila zaštitnica Ugarske i Hrvatske, a upravu je prepustio crkvenom redu cistercita.

Opatija Blažene Djevice Marije, čiji je ostatak portala zaštićeni spomenik kulture, bila je prva gotska građevina u Hrvatskoj, a najvjerojatnije i istočno od Francuske i središte duhovnog, gospodarskog, političkog i kulturnog života u kraju od **13. do 19. stoljeća.**

Sabor u Topuskom **od 1530. do 1535.**

- **1530.** održan je Hrvatski sabor na kojemu se raspravlja o obrani protiv Turaka
- **1532.** Sabor se protivi iseljenju seljaka na sigurnija područja
- **1533.** niže plemstvo iz Topuskog upućuje saborsku ”adresu” kralju Ferdinandu tražeći povlastice
- **1535.** održan je Hrvatski sabor na kojemu su donesene odluke o obrani zemlje od Turaka

Car Franjo I. **1818.** godine posjećuje Topusko, nakon čega se ubrzava izgradnja modernog lječilišta.

Dana **24. lipnja 1818.** uvodi se Spomenica kupališnih gostiju, a prve dobivaju car Franjo II. i kraljica Karolina Augusta.

Profesor Michael Kunnits **1826.** šalje caru Franji I. pismo u kojem je opisao termalno Lječilište Topusko, a **1827.** objavljuje "Povijesno-topografski opis mineralnog kupališta Topusko".

Ban Josip Jelačić i njegova mlađa supruga Sofija bili su česti gosti lječilišta.

„U hvalu Toplica imam i to spomenuti, da je banica Sofija barunica Jelačićka rođena grofica Štokavska u ponjavi s kočije snimljena te tako i iz sobe nošena, pa je za nekoliko nedjelja prohodala i još u Topuskom plesala”.

Za vrijeme boravka u tzv. Banskoj palači banica Sofija uvijek se kupala u istoj kadi u sklopu Bistrih izvora između Nikolinog brda i Babić brijega, koja je zato i prozvana Sofijinom kadom. Izgradio ju je Felbinger baš za nju povodom dolaska u Topusko radi liječenja od reumatoidnog artritisa. Kada je stigla, iz kočije su je iznosili na nosilima, a već samo 40 dana kasnije otvorila je časnički bal u Topuskom.

Sljedećih 100 godina Topusko je okupljalište velikaša, plemića, lordova, generala, biskupa i ostalih bogatih gostiju iz Francuske, Italije, Velike Britanije i Njemačke.

Topusko **1885.** i **1886.** osvaja 2 međunarodna priznanja kao najbolje kupališno mjesto koje mu uručuje Budimpešta, nadaleko poznata po svojim vrhunsko uređenim termalnim kupalištima.

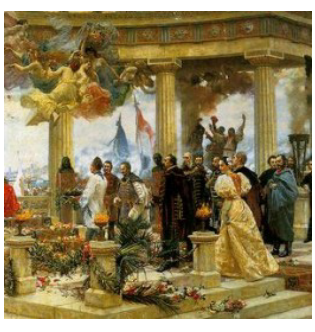
Godine **1818.** tu je stajala drvena zgrada, a iste se godine gradi kavana Zdravljak s plesnom dvoranom povodom dolaska cara Franje II. i njegove supruge Karoline. Umjesto drvene zgrade **1842.,** kada je Josip Jelačić postao zapovjednik I. Glinske pukovnije, sagrađena je jednokatnica.

Godine **1929.** Julije Kempf objavljuje monografiju „Lječilište Topusko u Hrvatskoj“ s detaljnim opisom mjesta i okolice: *„Tko je ikada prošao lijepom Banovinom i navratio se u lječilište Topusko, ne će moći nikako da ne utisne u svoju dušu trajne uspomene na Topusko i njegovu milovidnu okolicu. Bogatstvo povijesnih spomenika natječe se s bogatstvom prirodnih ljepota cijeloga kraja.“*

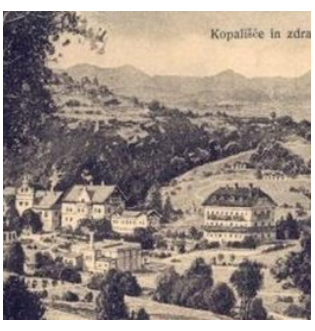
1943. kupališne zgrade, bazen i Banska palača tijekom bombardiranja Topuskog potpuno su uništeni. Na Zdravljak danas podsjećaju samo stepenice.

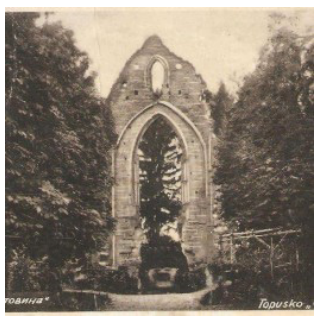
Godine **1944.** održava se 3. zasjedanje ZAVNOH-a, odnosno prvi Hrvatski sabor na kojem su udareni temelji hrvatske državnosti.

Godine **2014.** otvoren je novouređen odjel fizikalne terapije, internistička ambulanta i renovirani apartmani.

Iz kronike lječilišta

Godine 1776.
dječak iz okolice Karlovca ostao je nakon preboljenih boginja uzetih ruku i nogu, i deveti dan po upotrebi te kupelji vidio sam kako sam izlazi iz vode, a nakon tri tjedna posve se oporavio.

Godine 1817.
desetnik Perenčević Prve banske pukovnije kome su više od godine dana oba donja uda bila tako zgrčena da su ga morali nositi, a koristeći to kupalište, mogao je već sam ići nakon 14 dana, a za četiri tjedna bio je sasvim izliječen.

Godine 1817.
gospodinu zastavniku Gerčerić iz Otočke granične pukovnije bila je desna ruka posve uzeta, i sva sredstva nisu pomogla tako da je već trebao biti otpušten iz vojske, i tada se odlučio pokušati s kupkama u Topuskom; nakon trotjednog korištenja tih kupki potpuno se oslobodio uzetosti te je postao sposoban za daljnju službu u vojsci.

Godine 1818.
četrnaestogodišnji dječak, sin udovice zastavnika Dreyera imao je od šest godina otok koljenog zgloba koji je narastao do značajne veličine; po propisu pukovnijskog doktora već godinu dana je koristio vrelo čime se oteklina doduše smanjila, no ipak je to išlo vrlo polako; zajedno s otvorenim vrelom koristio je kupke i za osam je tjedana oteklina koljena posve nestala.

Godine 1819.
trgovkinja iz Karlovca, Ana Popović, patila je već tri godine od opstipacije (lijenih crijeva) ona se u toj vodi kupala i pila je pa je sasvim zdrava otišla iz kupališta.

Godine 1819.
primalja Anđela Ljubotina iz Karlovca 14 je mjeseci imala škrofuloznu upalu očiju; pijući tu vodu i kupajući se u njoj, za 15 dana posve se izliječila.

Godine 1819.
katolički župnik Klemenčić iz okoline Karlovca tri je godine patio od uloga; upotrijebivši 30 kupki u Topuskom, otišao je zdrav kući.